

Journal of Education Studies

Volume 11
Issue 3 *January-March 1983*

Article 11

January 1983

จดหมายถึงบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

บรรณาธิการ (1983) "จดหมายถึงบรรณาธิการ," *Journal of Education Studies*: Vol. 11: Iss. 3, Article 11.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol11/iss3/11>

This Editorial is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in *Journal of Education Studies* by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

จดหมายถึงบรรณาธิการ

จดหมายถึงบรรณาธิการจาก

สำลี ทองธิว : ชมเมอร์ฮิลกับสังคมไทย

สุรพงษ์ ปนาทกุล : นโยบายการศึกษาจากระัฐธรรมนูญและจากแผนการศึกษาชาติ

ประชুম ผงผ่าน : ทวงวารสารเล่มเก่า

ชมเมอร์ฮิลกับสังคมไทย

เมื่ออ่านงานของนีลในตอนแรก ๆ แล้วดูเหมือนว่านีลมีความประสงค์จะเปลี่ยนรูปแบบของสังคม โดยอาศัยการศึกษา ซึ่งเป็นแนวคิดของกลุ่มนักการศึกษาหัวก้าวหน้า แต่เมื่ออ่านดูในรายละเอียดแล้ว จึงพบว่าที่จริงแล้ว นีลเพียงแต่ใช้กระบวนการทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของเด็กชาร์ต หรือเด็กมีปัญหาเพื่อให้เข้ารูปแบบเดิม ในเวลาต่อมาคือนีล ได้ทำให้เด็กเหล่านี้ลดความเครียด ความคับข้องใจที่ไม่สามารถปรับตัวให้อยู่ภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับบางอย่างทางสังคมได้ โดยที่นีลจะปล่อยให้เด็ก ๆ มีอิสระอย่างเต็มที่ในการแสดงพฤติกรรมที่เคยได้รับการขัดขวางไม่ยอมรับจากสังคม นีลทำให้เด็กพวกนี้เกิดความไว้วางใจในตัวเขามีความมั่นใจว่าอย่างน้อยก็มีคนกลุ่มหนึ่งที่เข้าใจ และสนับสนุนพวกเขาไม่ว่าสิ่งที่เขาทำจะเป็นอย่างไร เมื่อเด็กพวกนี้มีโอกาสระบายความคับข้องใจอย่างเต็มที่แล้ว นีลจึงค่อย ๆ ดึงเด็ก ๆ เข้าสู่เหตุผลและระเบียบทางสังคมต่อไป ดังนั้นจึงไม่น่าจะเป็นที่แปลกใจที่ผลผลิตจากชมเมอร์ฮิล จึงสามารถกลับไปดำเนินรอยตามค่านิยมเก่า ๆ ที่มีอยู่เดิมในสังคมและแม้แต่หันกลับไปสนใจทางวิชาการประกอบอาชีพที่ต้องอาศัยการศึกษาแบบประเพณีองปัญญาเป็นอย่างมาก (ซึ่งนีลไม่ได้จัดให้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร) อย่างไรก็ตามนีลอ้างถึงความสำเร็จของบุคคลเหล่านี้ในฐานะผลผลิตโดยตรงจากการจัดการเรียนการสอนแบบของชมเมอร์ฮิลซึ่งถ้าจะพิจารณาให้ดี ๆ น่าจะเป็นผลผลิตโดยอ้อมมากกว่า นั่นคือหลังจากที่ผลผลิตจากการจัดการเรียนการสอนแบบชมเมอร์ฮิลอิมตัวกับเรื่องเหลวไหล ไร้สาระของนีล และเลือกที่จะหันกลับมาสู่แนวทางการดำเนินชีวิตแบบปกติอีกครั้ง

หลักฐานชัดเจนที่แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ดี การอบรมเด็ก ๆ ในซัมเมอร์ฮิลก็ดี ล้วนแต่เป็นเรื่องของการผ่อนคลายบ้านให้กับเด็กที่มีปัญหา เพื่อที่จะได้ดึงให้กลับเข้าสู่รูปแบบพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคมนั้น ก็มาจากการยืนยันหลาย ๆ ตอน ในงานของนี่เองที่เขียนไว้ในที่หลายแห่งด้วยนะ

จึงเป็นที่น่าคิด สำหรับนักการศึกษาในกลุ่มที่ต้องการจะใช้ซัมเมอร์ฮิลเป็นรูปแบบในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม เพราะต้นตำรับเองเขาใช้สำหรับเป็นเครื่องมือบังคับทางสังคมแต่ถ้านักการศึกษาในกลุ่มเปลี่ยนแปลงสังคมจะไม่บ่กใจเท่าใดนัก เพราะนี่เองในบางครั้งก็พุดจาส์สน คำันตัวเองในเรื่องจะปฏิรูปหรือไม่ปฏิรูป อยู่ในหลาย ๆ ตอน

ถ้ามองในแง่การนำแนวทางซัมเมอร์ฮิลมาใช้ในฐานะเครื่องมือชนิดหนึ่งของสังคมไทย โดยหลักการแล้วก็คงไม่มีปัญหาอะไร เพราะแนวทางซัมเมอร์ฮิลไม่ได้เบี่ยงเบนไปจากหน้าที่ของโรงเรียนตามปกติในสังคมไทยอะไรมากนัก แต่ในแง่ทางปฏิบัติแล้วอาจจะมีปัญหาอยู่บ้าง ทั้งนี้เพราะแนวปฏิบัติของซัมเมอร์ฮิล ก่อนข้างจะขัดกับค่านิยม ขนบธรรมเนียมตลอดจนความเชื่อแบบไทย ๆ อยู่มากทีเดียวแต่ถ้านักการศึกษาไทย ต้องการจะใช้แนวซัมเมอร์ฮิลจริง ๆ ก็คงจะต้องให้ความเข้มข้นให้กับแนวทางต้นตำรับอีกบ้าง โดยคงจะต้องอาศัยการศึกษาสภาพความเชื่อของสังคมไทยอย่างละเอียด และวิเคราะห์หลักการเปลี่ยนความเชื่อนี้โดยใช้ทฤษฎีทางสังคมวิทยาเข้าช่วยอย่างน้อยที่สุด ก็จะต้องทำให้สมาชิกในสังคมส่วนใหญ่ (ไม่เฉพาะสถาบันการศึกษา หรือสถาบันครอบครัว) เห็นถึงความล้มเหลว ข้อบกพร่องของแนวการจัดการศึกษาแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและความเลวร้ายของการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่กำลังทำกันอยู่ ที่คิดว่าไม่สามารถผลิตสมาชิกตามที่ต้องการได้เมื่อปลุกฝังความคิดสร้างความเชื่อแบบนั้นไว้แล้ว จึงแนะนำสมาชิกให้รู้จักกับแนวปฏิบัติซัมเมอร์ฮิล แต่ถ้าอยู่ ๆ ก็แนะนำแนวปฏิบัติซัมเมอร์ฮิลซึ่งเป็นแนวปฏิบัติใหม่เลยทีเดียว การยอมรับคงจะเป็นไปได้ยาก เพราะสมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความจำเป็นของแนวปฏิบัติใหม่และยังคงเชื่ออยู่ในวิธีการแนวเดิมว่าสามารถทำหน้าที่การผลิตสมาชิกตามค่านิยมของสังคมได้ดีพอสมควร แม้จะมีข้อบกพร่องอยู่บ้างก็ตาม

แต่ถ้ามองในแง่การใช้แนวทางซัมเมอร์ฮิลมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสังคม โดยเฉพาะสังคมไทยแล้ว คิดว่าเป็นไปได้ยาก ตามหลักการแล้ว ซัมเมอร์ฮิลก็คือรูปแบบหนึ่งของสถาบันโรงเรียนที่ทำหน้าที่ผลิตสมาชิกที่พึงประสงค์ให้กับสังคม กล่าวคือสังคมจะเป็นตัวกำหนด

คุณลักษณะของสมาชิกที่ต้องการให้สถาบันโรงเรียนเป็นผู้ผลิตให้ จริงอยู่ที่กระบวนการผลิตของ ชัมเมอร์ฮิลอาจจะแตกต่างจากรูปแบบทั่ว ๆ ไปของสถาบันโรงเรียนอื่น ๆ แต่ตราบไคที่ผลผลิต หรือสมาชิกใหม่ของสังคมของในภาพรวมแล้วเป็นไปตามลักษณะที่ต้องการของสังคม โดยเฉพาะ ในสังคมไทย ก็ยังคงต้องถือว่าการจัดแบบชัมเมอร์ฮิลยังอยู่ในกรอบของหน้าที่สถาบันโรงเรียนตาม โครงสร้างสังคมเดิมอยู่ แต่ถ้าแนวทางชัมเมอร์ฮิล เป็นไปเพื่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ ความ เชื่อของสังคมแล้วก็เท่ากับว่า ชัมเมอร์ฮิลกำลังทำหน้าที่ที่นอกเหนือแตกต่างไปจากหน้าที่ของ สถาบันโรงเรียน ในโครงสร้างของสังคมที่เป็นอยู่ การทำหน้าที่ใหม่ของสถาบันโรงเรียนนี้อาจ จะเป็นที่ยอมรับและเป็นไปได้ในโครงสร้างของสังคมแบบใหม่กล่าวคือ สังคมที่สถาบันโรงเรียน ไม่จำเป็นจะต้องผลิตสมาชิกที่มีลักษณะสอดคล้องกับค่านิยม และความเชื่อที่มีอยู่ในสังคม แต่ สำหรับสังคมไทยแล้วหน้าที่ของสถาบันโรงเรียนไม่ได้เป็นเช่นนั้น เรายังคงมอบหน้าที่การถ่ายทอดสังคมประภคให้โรงเรียนอยู่ ดังนั้นตราบไคที่แม้แต่ตัวสถาบันโรงเรียนเอง ยังไม่สามารถทำ ตัวให้หลุดพ้นจากการทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้ในสังคมเดิมได้ ก็ไม่บังควรจะฝันไปว่าสามารถจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมส่วนรวมซึ่งอยู่ไกลตัวออกไปอีกได้ **เมื่อนักการศึกษา ผู้ต้องการใช้สถาบันโรงเรียนในการปฏิรูปสังคมอย่างน้อยที่สุด สามารถปฏิรูปหน้าที่หลักของ สถาบันโรงเรียนได้แล้ว จึงค่อยมาพูดกันถึงเรื่องปฏิรูปสังคมสถาบันอื่น ๆ ต่อไป จะดีกว่า กระทบ**

สำลี ทองธิว

นโยบายการศึกษาจากรัฐธรรมนูญและจากแผนการศึกษาชาติ

ผมขอส่งผลการวิเคราะห์นโยบายการศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 มาเพื่อพิจารณาตามสมควร โดยจะขอ เสนอเป็นตารางเปรียบเทียบเพื่อให้เข้าใจง่ายดังนี้ครับ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2521

หมวด 5 แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา 60 รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษา อบรมและการฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสม และความต้องการของประเทศ

การจัดระบบการศึกษา อบรม เป็นหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะ

สถานศึกษาทั้งปวง ย่อมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ รัฐพึงช่วยเหลือผู้ยากไร้ ให้ได้รับทุนบัจฉัยต่าง ๆ ในการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพ

การศึกษาอบรมภาคบังคับในสถานศึกษาของรัฐ จะต้องจัดให้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520

หมวด 2 แนวนโยบายการศึกษาของรัฐ

10 รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษา โดยถือว่าการศึกษามีความสำคัญในอันดับสูงยิ่งแห่งกิจการของรัฐ

การจัดระบบการศึกษา เป็นหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะ

การจัดการศึกษาทั้งปวง ย่อมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ

15. รัฐพึงจัดและสนับสนุนผู้ยากไร้ ผู้มีความพิการร่างกาย จิตใจหรือสังคม และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ให้ได้รับการศึกษาโดยทั่วถึงกัน

23 วรรค 2 รัฐพึงให้ทุนเล่าเรียน และหามาตรการอื่น ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ให้ได้รับการศึกษาตามควรแก่อัธยาศัย

61 วรรค 2 รัฐพึงจัดทุนบัจฉัย หรือวิธีการอื่น ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางร่างกาย จิตใจ หรือสังคมและผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ให้ได้รับการศึกษาตามควรแก่ความสามารถและสติปัญญา

11. รัฐพึงจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงบริบูรณ์ สำหรับสถานศึกษาของรัฐและของท้องถิ่น จะต้องจัดให้เปล่า

40 การศึกษาภาคบังคับ ได้แก่ การศึกษาที่มีกฎหมายบังคับให้ทุกคนเรียนอยู่ในโรงเรียน จนกว่าจะพ้นเกณฑ์บังคับ

การศึกษาอบรมขั้น**อุดมศึกษา**รัฐพึงจัดให้สถานศึกษาดำเนินการของตนเองได้โดย**อิสระ** ภายในขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 61 รัฐพึงสนับสนุนการ**วิจัย**ในศิลปะ และวิทยาการต่าง ๆ แลพึงส่งเสริมการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการพัฒนาประเทศ

มาตรา 62 รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริม การพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อความมั่นคงของชาติ

40 พรรค 3 รัฐพึงเร่งจัดการศึกษาภาคบังคับตามแผนนี้ให้ทั่วถึง

18. รัฐพึงจัดการให้สถานศึกษาระดับ**อุดมศึกษา**มี**อิสระในการดำเนินการ**ภายในและมีเสรีภาพทางวิชาการ โดยไม่ขัดต่อระเบียบ ข้อบังคับ แผนนโยบายของรัฐ และกฎหมายเพื่อให้มีประสิทธิผลในการสนองความต้องการของประเทศ

33 การศึกษาระดับ **อุดมศึกษา**เป็นการศึกษาระดับหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย พึงพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการมุ่งสร้างสรรคักำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงเพื่อพัฒนาประเทศ

25. รัฐพึงส่งเสริมการทดลองและการ**วิจัย**ทางการศึกษาเพื่อจะได้นำผลไปใช้ในการปรับปรุงการศึกษาให้เหมาะสมอยู่เสมอ

33เพื่อพัฒนาประเทศ

47 ส่งเสริมและสนับสนุน ให้หน่วยงานทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบัน อุดม ศึกษาทำการ**วิจัย** และเรียบเรียงตำรา เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และพัฒนาต่าง ๆ

13 รัฐพึงจัดให้สาระและกระบวนการเรียนรู้ครบถ้วนและกลมกลืนกัน ระหว่างความเจริญงอกงามทางคุณธรรมจริยธรรมและ**ปัญญา**ความเจริญทางวัตถุ และระหว่างความเจริญงอกงาม**ทางร่างกาย**และ**จิตใจ** ทั้งนี้เพื่อเป็นการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์ตามสภาพการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

	<p>20 รัฐพึงสนับสนุนการอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวาง และให้สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในรูปแบบที่จัดให้ผสมผสานเข้าไว้ในการศึกษาทุกระดับ.....</p> <p>53 รัฐพึงสนับสนุนกิจกรรมเยาวชนและการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เยาวชน มีบุคลิกภาพที่ดีมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ยึดมั่นร่วมมือกันธำรงรักษาและปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์</p>
<p>มาตรา 64 รัฐพึงส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ</p>	<p>50 รัฐพึงจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างและก่อให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม ศาสนา ตลอดจนขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม รวมทั้งสถานที่และวัตถุอันมีค่าทางประวัติศาสตร์</p> <p>51.....มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย.....</p>

เป็นที่น่าสังเกตว่าแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับแนวนโยบายแห่งรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 อยู่มากที่สุดทีเดียว

สุรพงษ์ ปนาทกุล

ทวงวารสารเล่มเก่า

เนื่องด้วย ผมได้สมัครเป็นสมาชิก วารสารครูศาสตร์ เป็นเวลา 2 ปี แต่เพิ่งได้รับวารสารเพียงฉบับเดียว คือ ปีที่ 9 ฉบับ 4 ก.ค.-พ.ย. 2523 และหลังจากนั้นไม่ได้รับวารสารอีกเลย

แต่ผมเข้าใจว่า วารสารครุศาสตร์ ฉบับอุดมศึกษาและฉบับศิลปศึกษา ได้ออกแล้ว แต่ทำไมผมซึ่งเป็นสมาชิกไม่ได้รับ

นอกจากนั้นแล้วสมาชิกบางท่านได้รับวารสารฉบับเดียวกัน ถึง สอง เล่มครับ

ประชุม ผงผ่าน

ขอบคุณครับที่กรุณาทักท้วงมา วารสารครุศาสตร์ ปีที่ 9 ได้จัดพิมพ์ถึงเพียงแค่เดือน ก.ค.-พ.ย. ที่คุณประชุมได้รับแล้วเท่านั้นเองครับ ส่วนปีที่ 10 จัดพิมพ์เป็น 2 ฉบับ คือฉบับการประเมินผลและการวิจัยทางการศึกษาและฉบับอุดมศึกษา ซึ่งจะได้ให้เจ้าหน้าที่จัดส่งให้โดยด่วนครับ ส่วนท่านที่ได้ฉบับอุดมศึกษา 2 เล่มนั้นคงเป็นเพราะเป็นสมาชิกเดิมอยู่แล้ว เมื่อต่ออายุหรือบอกรับใหม่ในเวลาที่กำหนดเราแถมฉบับอุดมศึกษาให้อีก 1 เล่ม สมาชิกท่านนั้นก็เลยโชคดีได้ไป 2 เล่ม มีข้อคิดข้อเสนอแนะหรือข้อท้วงติงอะไรส่งมาอีกเลยไม่ต้องเกรงใจครับ

บรรณาธิการ

ครุศาสตร์สมโภชกรุง

รวมบทความเกี่ยวกับความเป็นมาของสาขาวิชาครุศาสตร์ นักครุศาสตร์ดีเด่น และ

สมาคมครุศาสตร์สัมพันธ์ ราคาบำรุงสมาคม 100/- บาท

ติดต่อที่สมาคมครุศาสตร์สัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย